

	Центральнoукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		ЗАГАЛЬНІ ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОБОЛОНКИ ЗЕМЛІ			
		<i>обов'язковий компонент</i>			
Галузь знань	А Освіта				
Спеціальність	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)				
Предметна спеціальність	07 Географія				
Освітня програма	Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота»				
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)				
Форма навчання	денна				
Курс	I				
Семестр	I				
Обсяг дисципліни	Кредити	3	Години	90	
	Лекційні			20	
	Практичні/семінарські			14	
	Лабораторні			-	
	Самостійна робота			56	
Семестровий контроль	залік				
Викладач	Онойко Юрій Юрійович, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри філософії та соціальних наук				
Контактна інформація	geograf.cuspu@gmail.com				
Кафедра	кафедра філософії та соціальних наук				
Факультет	психології та історії				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	<p>Дисципліна «Загальні фізико-географічні закономірності географічної оболонки Землі» досліджує загальнопланетарні параметри та особливості Землі, місце Землі в космічному просторі, вплив космічних реалій на географічний простір, вивчає загальні особливості еволюції, будови та властивості ландшафтної оболонки і окремих її складових.</p> <p>Дисципліна «Загальні фізико-географічні закономірності географічної оболонки Землі» належить до комплексних фізико-географічних наук та тісно пов'язана із такими географічними та природничими науками як геологія, геоморфологія, метеорологія та кліматологія, гідрологія, біогеографія, географія ґрунтів, астрономія, фізика та хімія, біологія та ін.</p>				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Головною метою курсу є формування комплексного світогляду на природні процеси і явища, що відбуваються навколо, вивчення суті найважливіших законів і закономірностей будови та розвитку географічної (ландшафтної) оболонки, її ієрархічної структури, тісних і динамічних взаємозв'язків між окремими геокомпонентами та геокомплексами, формування та розвитку Землі як планети, навколосемного простору тощо.				
Компетентності	Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі або проблеми в галузі середньої (у т.ч. профільної) освіти (за предметною спеціальністю А4.07 Середня освіта (Географія)) та вищої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, географічної науки, здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень за умови комплексності та невизначеності умов				

організації освітнього процесу.

1. Загальні системні компетентності:

ЗК2 – здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу; здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК6 – здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях, планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт; виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати ефективні рішення у професійній діяльності, мотивувати людей до досягнення спільної мети, генерувати нові ідеї (креативність), приймати обґрунтовані рішення, адаптуватися та діяти в новій ситуації.

2. Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК1 – здатність усвідомлювати та інтегрувати концептуальні природничо-географічні, суспільно-географічні, картографічні, психолого-педагогічні, краєзнавчо-туристичні знання та навички, орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі з метою розширення й актуалізації географічних і психолого-педагогічних знань.

ФК4 – здатність до поглиблення знань і вдосконалення предметної області природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії, організації краєзнавчо-туристичної діяльності, що включають новітні наукові здобутки у сфері професійної педагогічної діяльності, є основою для оригінального мислення, проведення досліджень та критичного осмислення професійних проблем.

ФК9 – здатність розв'язувати географічні задачі та вправи, користуватися топографічними та географічними картами як джерелом інформації, аналізувати та інтерпретувати географічні дані, визначати взаємозв'язки між різними географічними фактами та пропонувати шляхи вирішення географічних проблем.

ФК10 – здатність встановлювати та розкривати закономірності розвитку, функціонування та еволюції географічної оболонки Землі, ритмічні явища у географічній оболонці, зональних та азональних проявів, полярної асиметрії тощо.

ФК17 – здатність формувати в учнів/студентів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у професійній діяльності вчителя/викладача географії.

Програмні результати
(Чому можна навчитися)

У результаті вивчення дисципліни студент досягає таких програмних результатів навчання:

ПРН1 – розуміє концептуальні засади та основні теоретико-методологічні проблеми природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії в старшій (профільній) та вищій школі на рівні новітніх наукових здобутків.

ПРН2 – знає та застосовує поняттєво-концептуальний апарат географії, теоретичні й емпіричні досягнення психології, педагогіки та методики навчання географії, що дозволяє пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії та освітнього процесу з географії, організовувати дослідницьку роботу.

	<p>ПРН7 – пояснює основні природні явища, події, процеси, що відбуваються в різних сферах географічної оболонки; виявляє взаємозв'язки між компонентами географічної оболонки і процесами, що відбуваються з ними; володіє комплексним баченням природних явищ і процесів.</p> <p>ПРН10 – обирає форми та методи організації освітнього процесу з орієнтацією на світовий і національний рівень, володіє вміннями працювати в глобальному інформаційному середовищі за фахом, підбирати спеціальну літературу та картографічні твори.</p> <p>ПРН11 – демонструє володіння спеціалізованими вміннями та навичками розв'язання проблем сучасної географічної науки, педагогіки, методики навчання географії, які є необхідними для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльності.</p> <p>ПРН12 – здійснює відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи, інформаційно комунікаційні технології.</p> <p>ПРН14 – розв'язує географічні задачі та вправи, користується топографічними та географічними картами як джерелом інформації, аналізує та інтерпретує географічні дані, визначає взаємозв'язки між різними географічними фактами та пропонує шляхи вирішення географічних проблем.</p> <p>ПРН19 – демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та вміння формувати її в учнів/студентів.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Змістовний розділ №1. Земля в космічному просторі. Особливості формування Землі та ландшафтної оболонки</p> <p>Тема 1. Закономірності космічного впливу на Землю.</p> <p>Тема 2. Формування Землі як планети та виникнення життя на ній.</p> <p>Тема 3. Різноманіття речовини та енергії в ландшафтній оболонці.</p> <p>Змістовний розділ №2. Динаміка ландшафтної оболонки. Різноманіття поясно-зональних структур Землі</p> <p>Тема 4. Геокомпонентні та геокомплексні кругообіги в ландшафтній оболонці..</p> <p>Тема 5. Ритмічні процеси в ландшафтній оболонці.</p> <p>Тема 6. Баланс речовини та енергії в ландшафтній оболонці.</p> <p>Тема 7. Різноманіття поясно-зональних структур Землі. Висотна ландшафтна поясність.</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою здійснюється шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.</p> <p>Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.</p> <p><u>Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:</u></p> <p>– виступ з основного питання;</p>

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензії на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань.

Максимальний бал за повну, вичерпну відповідь в усній або письмовій формі під час практичного заняття – 3 бала.

Виконання практичних завдань та захист практичної роботи оцінюється максимум в 3 бала.

Підготовка та захист реферативної роботи оцінюється максимум в 5 балів (при цьому враховується його зміст, оформлення, захист, анотація).

Форми проведення контролю за окремими змістовними розділами під час вивчення дисципліни «Загальне землезнавство»: комплексна письмова контрольна робота та комплексне тестування.

За комплексне тестування чи письмову контрольну роботу студенти максимум можуть отримати 15 балів. Контрольна робота містить в собі як питання теоретичного характеру, так і практичні завдання з вивчених тем.

З дисципліни «Загальні фізико-географічні закономірності географічної оболонки Землі» передбачена така форма семестрового контролю як залік у кінці семестру. Підсумкова кількість балів з дисципліни визначається як сума балів поточного та семестрового контролю. За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі: роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій за напрямком дисципліни, яка викладається, а також були учасниками олімпіад, конкурсів, тощо можуть присуджуватися додаткові бали. Таким чином, щоб отримати підсумкову оцінку на екзамені з курсу «Загальні фізико-географічні закономірності географічної оболонки Землі» (максимум 100 балів), студенти в процесі вивчення дисципліни повинні виконати всі практичні роботи, написати дві контрольні роботи, а також виконати завдання самостійної роботи, завдання науково-дослідної роботи (реферат, мультимедійна презентація), в усній або письмовій формі відповідати на поставлені питання під час практичних занять.

У випадку отримання 35-59 балів (FX за шкалою ЄКТС) або 1-34 (F) за результатами семестрового контролю з дисципліни «Метеорологія і кліматологія» студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Для окремих студентів у разі наявності поважних причин (стан здоров'я, участь в олімпіадах, конкурсах, змаганнях тощо), підтверджених документально, розпорядженням по деканату можуть встановлюватись індивідуальні терміни складання заліку.

Так за умов хвороби студенти після виходу на навчання приносять довідку, завірену у медпункті Університету, та реєструють її протягом трьох днів у деканаті факультету. Після цього їм

	<p>продовжують сесію.</p> <p>Також студенти мають право на повторне проходження семестрового контролю за умов конфліктної ситуації між студентом та викладачем. Для цього за дозволом ректора формується комісія із перескладання (три особи) та визначається нова дата контрольного заходу.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Під час вивчення дисципліни «Загальні фізико-географічні закономірності географічної оболонки Землі» студенти мають регулярно відвідувати навчальні заняття згідно затвердженого розкладу або ж документально підтвердити важливу причину своєї відсутності (медична довідка, довідка з військомату, лист-клопотання щодо участі у певних культурно-масових, наукових, спортивних заходах тощо).</p> <p>В процесі навчання студенти мають дотримуватись принципів академічної доброчесності та загальноприйнятих норм етичної поведінки: зокрема не допускається з боку студентів списування, надання завідомо неправдивої інформації, фабрикація та фальсифікація даних, академічний плагіат та самоплагіат, несвоєчасне виконання чітко поставленого завдання, пропонування хабара викладачу, користування мобільним телефоном під час занять різної форми, а також іншими гаджетами під час контрольних заходів перевірки знань.</p> <p>Співпраця студента із іншими учасниками навчального процесу (викладачами, студентами, працівниками навчальних лабораторій, деканату, бібліотеки та ін.) має базуватись на принципах поваги, партнерства та взаємодопомоги, відповідальності, законності, соціальної справедливості, дотримання ділового етикету.</p> <p>Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу чи змісту практичних завдань протягом робочого часу під час консультацій.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>навчальні матеріали підвантажуються в Google Classroom за адресою: ГК25М-Загальні фіз.-географ. закономірності Землі Онойко Юрій Юрійович</p> <p>онлайн-тестування відбувається на платформі Classtime: https://www.classtime.com</p> <p>Електронні джерела інформації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національний атлас України [електронна версія]. – Режим доступу: http://wdc.org.ua/atlas/
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Ноутбук Packard Bell EASYNOTE TM85-JN-003RU 4Gb (1). Телевізор LG 42LA615V (1). Мультимедійний проектор BenQ MS506 (1). Проекційний кран (1).</p> <p>Навчальна література. Базові джерела інформації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Багров М.В. Землезнавство / М.В. Багров, В.О. Боков, І.Г. Черваньов. – К.: Либідь, 2000. – 463 с. 2. Вальчук-Оркуша О.М. Загальне землезнавство. Гідрологія / О.М. Вальчук-Оркуша. – Вінниця: Едельвейс, 2010. – 267 с. 3. Воловик В.М. Загальне землезнавство: практикум (літосфера, біосфера, географічна оболонка, розвиток

географічної науки): навчальний посібник / В.М. Воловик. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007. – 144 с.

4. Волошин І.І. Загальне землезнавство: навчальний посібник для вузів / І.І. Волошин. – Ніжин: Видавництво Ніжинського педагогічного університету імені М. Гоголя, 2002. – 294 с.

5. Волошин І.І. Загальне землезнавство: практикум / І.І. Волошин, А.Є. Уварова. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2000. – 238 с.

6. Дзюбайло А.Г. Загальне землезнавство: підручник / А.Г. Дзюбайло, С.С. Монастирська, М.Р. Досвідчинська. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2013. – 246 с.

7. Коротун І.М. Загальне землезнавство: навч. посібник / І.М. Коротун. – Рівне, ДІВА, 2013. – 308с.

8. Лясота О.Л. Словник термінів загального землезнавства / О.Л. Лясота, Д.Н. Плахтій. – Кам'янець-Подільський, «ПП «Медобори-2006», 2011. – 144 с.

9. Мельнійчук М.М. Загальне землезнавство: методичні рекомендації до практичних занять / М.М. Мельнійчук, Ю.В. Білецький. – Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2010. – 112 с.

10. Мольчак Я.О. Загальне землезнавство / Я.О. Мольчак, Л.В. Ільїн. Луцьк: «Вежа», 2015. – 232с.

11. Олійник Я.З. Загальне землезнавство / Я.З. Олійник, Р.Л. Федорищак, П.Т. Шищенко. – К.: Знання-Прес, 2003. – 247 с.

12. Рельєф України: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В.В. Стецюка. – К.: Видавничий дім «Слово», 2010. – 688 с.

13. Савчук, Р.І. Загальне землезнавство з основами краєзнавства: практикум / Р. І. Савчук. – Суми: Університетська книга, 2015. – 184 с.

14. Топчієв О.Г. Методологічні засади географії: підручник / О.Г. Топчієв, Д.С. Мальчикова, І.О. Пилипенко, В.В. Яворська. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 366 с.

15. Топчієв О.Г. Предметна область географії та її сучасні трансформації / О.Г. Топчієв // Укр. геогр. журн. – 2016. – №1. – С. 64-69.

Додаткові джерела інформації:

1. Голубець М.А. Середовищезнавство – в географічну науку / М.А. Голубець // Укр. геогр. журн. – 2015. – №2. – С. 10-15.

2. Гукалова І.В. Вступ до фаху: географія і суспільство / І.В. Гукалова, Д.С. Мальчикова. – Херсон: ОЛДІ Плюс, 2015. – 268 с.

3. Климишин І.А. Астрономія / І.А. Климишин. – Львів: Світ, 1993. – 384 с.

4. Рудько Г.І. Землеологія. Еколого-ресурсна безпека Землі / Г.І. Рудько, О. Адаменко. – К.: Академпредс, 2009. – 512 с.

5. Федорищак Р.П. Загальне землезнавство / Р.П. Федорищак. – К.: Вища шк., 1995. – 224 с.

6. Sumners C. An Earthling's guide to Mars: Plan tomorrow's Mars vacation today / C. Sumners, P. Rawlings. – New York: McGraw -Hill, 1999. –144 p.